

Матеріали
VII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції,
присвяченої 65-річчю з дня народження
професора П. І. Локеса

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ ТВАРИН

19-20 жовтня 2023 року
м. Полтава, Україна

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
Кафедра терапії імені професора П. І. Локеса

**СУЧАСНІ АСПЕКТИ
ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ
ХВОРОБ ТВАРИН**

*Матеріали
VII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції, присвяченої 65-річчю з дня народження
професора П. І. Локеса*

19–20 жовтня 2023 року, м. Полтава, Україна

Е-видання ПДАУ

ПОЛТАВА – 2023

УДК 619

ББК 48

С 91

Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин: матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, присвяченої 65-річчю з дня народження професора П. І. Локеса, 19–20 жовтня, 2023 р. Полтава, 2023. 158 с. [електронне видання]

Збірник містить матеріали наукових доповідей в яких висвітлено результати сучасних наукових досліджень, лікування і профілактики хвороб тварин у напрямках: діагностика і терапія тварин; ветеринарне акушерство, гінекологія; ветеринарна хірургія; ветеринарна фармакологія та токсикологія; фізіологія людини і тварин; паразитологія, ентомологія; гігієна тварин та ветеринарна санітарія; ветеринарно-санітарна експертиза; ветеринарна мікробіологія, епізоотологія, інфекційні хвороби та імунологія; патологія, онкологія і морфологія тварин. Матеріали подано у вигляді тез доповідей проблемно-постановчого, оглядово-аналітичного, узагальнюючого, експериментального та методичного змісту. Авторами матеріалів є викладачі вищих навчальних закладів, науковці науково-дослідних установ, здобувачі вищої освіти, аспіранти, докторанти, слухачі магістратури, представники органів державного і місцевого самоврядування та інших організацій.

Редакційна колегія:

Дмитренко Н. І., кандидат ветеринарних наук, доцент, завідувач кафедри терапії імені професора П. І. Локеса; *Канівець Н. С.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Кравченко С. О.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Супруненко К. В.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Корчан М. І.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Каришева Л. П.*, ст. викладач; *Зарицький С. М.*, асистент; *Бурда Т. Л.*, завідувач навчально-наукової лабораторії терапії.

Відповідальний за випуск: Н. С. Канівець

Рекомендується до електронного видання вченою радою факультету ветеринарної медицини Полтавського державного аграрного університету (протокол № 3 від 16 жовтня листопада 2023 року).

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей і повідомлень.

© Полтавський державний аграрний університет, 2023

Дереза Ю. Ф., Канівець Н. С. АНАЛІЗ ВЕТЕРИНАРНОЇ ДІЄТИ ДЛЯ СВІЙСЬКИХ КОТІВ PRO PLAN® EN GASTROINTESTINAL ЗА ПАНКРЕАТИТУ	34
Дмитренко Н. І., Бурда Т. Л., Барабаш А. В. СПЕЦІАЛЬНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ У СОБАК ХВОРИХ НА ПАНКРЕАТИТ ...	37
Дмитренко Н. І., Каришева Л. П., Вовченко Р. А. НАЙПОШИРЕНІШІ ПРИЧИНИ СМЕРТНОСТІ ЦУЦЕНЯТ В НЕОНАТАЛЬНОМУ ПЕРІОДІ	39
Донець Є. Ф., Немова Т. В. ДІАГНОСТИКА ПАНКРЕАТИТУ У СОБАК	42
Євтушенко А. В., Передера Р. В. АНАЛІЗ ЕТІОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ ОРТОПЕДИЧНИХ ХВОРОБ КОНЕЙ ТА ЇХ ПРОФІЛАКТИКА	44
Желавський М. М., Керничний С. П., Бетлінська Т. В. ПОКАЗНИКИ ІМУННОГО ГОМЕОСТАЗУ ОРГАНІЗМУ КОРІВ ПІД ЧАС ВАГІТНОСТІ	46
Zhelavskiy M. M. CLINICAL AND LABORATORY CRITERIA FOR DIAGNOSING AND TREATING CATS WITH CHRONIC RENAL DISEASE	47
Zhelavskiy M. M. THE ROLE OF IMMUNE MECHANISMS IN MAMMARY GLAND TUMORS OF DOGS AND CATS	50
Зарицький С. М., Канівець Н. С. ВИКОРИСТАННЯ КАРДІОВЕРТЕБРАЛЬНОГО ІНДЕКСУ ЗА ДІАГНОСТИКИ КАРДІОМІОПАТІЇ У СВІЙСЬКОГО СОБАКИ	52
Зосіменко Є. Л., Семьонов О. В. ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАХОДИ ЗА ПОРУШЕННЯ ФОСФОРНО- КАЛЬЦІЄВОГО ОБМІНУ У СВИНЕЙ	54
Іщенко М. П., Канівець Н. С. ЗАПАЛЕННЯ ПАРААНАЛЬНИХ ЗАЛОЗ У СОБАКИ (СИМПТОМИ, ЛІКУВАННЯ)	56
Калічак В. І., Палюх Т. А. ЛІКУВАННЯ ЕПІЛЕПСІЇ У СОБАК	57
Кардаш А. О., Немова Т. В. ДІАГНОСТИКА ХРОНІЧНОГО ГАСТРИТУ У СОБАК	58

Oncology. 6th ed. Elsevier; St. Louis, MO, USA: 2020. pp.604–625.

2. Tramm T., Di Caterino T., Jyelling A. M. B., Lelkaitis G., Laenkholtm A.V., Rago P., Tabor T. P., Talman M. L. M., Vouza E., Sci Comm, P. Standardized assessment of tumor-infiltrating lymphocytes in breast cancer: An evaluation of inter-observer agreement between pathologists. *Acta Oncol.* 2018. Vol. 57. P. 90–94.

3. Zappulli V., Peña L., Rasotto R., Goldschmidt M.H., Gama A., Scruggs J. L., Kiupel M. Mammary tumors. In: Kiupel M., editor. *Surgical Pathology of Tumors in Domestic Animals*. Vol. 2. Davis-Thompson DVM Foundation; Washington, DC, USA. 2019. pp. 86–89: 206–210.

4. Zhelavskiy M. M. Study of innate factors in the local immune defense of the genital organs of dogs and cats. *The Scientific Messenger of Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnology. Series "Veterinary Sciences"*. 2019. Vol. 21, № 93. P. 98-102.

5. Zhelavskiy M. M., Dmytriv O. Ya. Mammary tumors of the dog and the cat: modern approaches to classification and diagnosis (review). *Scientific Messenger of LNU of Veterinary Medicine and Biotechnologies. Series: Veterinary Sciences*. 2023. Vol 25, № 10. P. 39-44. DOI <https://doi.org/10.32718/nvlvet10907>

УДК 636.7.09:616.127-07

Зарицький С. М., здобувач вищої освіти ступеня доктор філософії

Канівець Н. С., кандидат ветеринарних наук, доцент

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна

e-mail: serhii.zarytskyi@pdau.edu.ua

ВИКОРИСТАННЯ КАРДІОВЕРТЕБРАЛЬНОГО ІНДЕКСУ ЗА ДІАГНОСТИКИ КАРДІОМІОПАТІЇ У СВІЙСЬКОГО СОБАКИ

Вступ. Незважаючи на появу ехокардіографії, рентгенографія грудної клітки залишається поширеним методом, який використовують ветеринари для оцінки розміру серця [1,2].

Повідомляється, що вимірювання кардіовертебрального індексу, або вертебральної шкали серця (VHS) є більш інформативний, порівняно з традиційним методом оцінки серцевої гіпертрофії в собак [2]. Цей метод передбачає вимірювання великої та малої осей контуру серця на рентгенограмах грудної клітки правої та лівої бокових проєкцій тварин, порівняння суми цих вимірювань із довжиною грудного відділу хребта (починаючи з T4) [2,3]. Кардіовертебральний індекс вважається простим у виконанні та дає результати незалежно від розміру грудної клітки, статі, положення (лежачи на лівому чи правому боці) [4]. Також було показано, що це надійний і відтворюваний метод розрахунку розміру контуру серця. На відміну від традиційного методу оцінки розміру серця, він має переваги чітких точок вимірювання та об'єктивного числового вимірювання [5,6]. З урахуванням цього визначення кардіовертебрального індексу є інформативним за ранньої діагностики кардіоміопатій у свійських собак, що дозволить вчасно поставити діагноз, а отже зменшити ризики для здоров'я й тривалості життя тварини [6,7].

Мета дослідження полягає в оцінці ефективності та значущості кардіовертебрального індексу як неінвазивного діагностичного методу для визначення наявності та ступеня важкості кардіоміопатій у свійських собак.

Матеріал і методи дослідження. Об'єктом дослідження були свійські собаки з симптомами кардіоміопатії (n=5) різних порід, віку, статі, вгодованості. Контрольна група була представлена клінічно здоровими тваринами (n=5). Для діагностики використовували спеціальні методи дослідження, зокрема рентгенографію. Собак фіксували та здійснювали рентгенографію грудної клітки в лежачому право та лівосторонньому положенні. Отримані

рентгенограми вимірювались за допомогою електронного штангенциркуля в міліметрах, який потім перетворювали у вертебральну одиницю (v) [8,7].

Результати дослідження. Отримавши рентгенограми проводили обчислення кардіовертебрального індексу, для цього було виділено дві осі. Довгу вісь серця вимірювали починаючи від лівого головного стовбура бронха до найбільш віддаленого контуру верхівки серця включаючи ліве передсердя та лівий шлуночок. Перпендикулярно до довгої осі, замірювалась максимально коротка вісь серця. Заміри розміщували над грудним відділом хребта, починаючи з краніального краю T4 за допомогою електронного штангенциркуля і підраховуючи грудні хребці як одиниці з точністю до 0,1 v (одна v зазначається як довжина тіла хребця та його каудального диску). Потім отриману вертебральну одиницю додавали і отримували кардіовертебральний індекс або вертебральну шкалу серця.

За результатами дослідження у собак породи лабрадор ретривер (n=3) кардіовертебральний індекс становив $12,1 \pm 0,30$ v, і був на 12 % вищим за такий показник клінічно здорових собак породи лабрадор ретривер (n=3; $10,8 \pm 0,6$ v), і згідно з даним літератури може свідчити про дилатацію лівого шлуночку серця [9,8]. Подібні зміни кардіовертебрального індексу реєстрували і в собаки породи боксер з кардіоміопатією, у якого цей показник становив 12,8 v, в той час як у клінічно здорової тварини цієї ж породи індекс мав значення 11,2 v.

Внаслідок деформації грудних хребців ми не проводили обчислення кардіовертебрального індексу у хворих на кардіоміопатію собак породи бульдог, тому що це призвело б до неточних вимірювань і постановці неправильного діагнозу.

Висновки. Використання кардіовертебрального індексу у діагностиці кардіопатії є ефективний та неінвазійним способом, але не слід забувати і про додаткові спеціальні методи діагностики цієї хвороби. Так, серед піддослідних груп собак, ми виявили збільшене середнє значення індексу 11,8 – 12,3 v у лабрадорів ретриверів та 12,8 v у собак породи боксер. Отримані результати дають підставу на постановку діагнозу дилатаційна кардіопатія.

Під час використання кардіовертебрального індексу слід враховувати фактори, які можуть вплинути на обчислення, серед них – деформація грудних хребців, яку ми реєстрували у породи бульдог.

Література

1. Bagardi M., Manfredi M., Zani D. D., Brambilla P. G., Locatelli C. Interobserver variability of radiographic methods for the evaluation of left atrial size in dogs. *Vet Radiol Ultrasound*. 2021. Vol. 62, №. 2. P. 161–74.
2. Baisan R. A., Vulpe V. Vertebral heart size and vertebral left atrial size reference ranges in healthy Maltese dogs. *Vet Radiol Ultrasound*. 2022. Vol. 63, №. 1. P. 18–22.
3. Buchanan J.W., Bücheler J. Vertebral scale system to measure canine heart size in radiographs. *J. Am. Veter Med Assoc*. 1995. Vol. 206. P. 194–199.
4. Guglielmini C., Diana A., Santarelli G., et al. Accuracy of radiographic vertebral heart score and sphericity index in the detection of pericardial effusion in dogs. *JAVMA*. 2012. Vol. 241, №. 8. P. 1048-1055.
5. Jepsen-Grant K., Pollard R. E., Johnson L. R. Vertebral heart scores in eight dog breeds. *Vet Radiol Ultrasound*. 2013. Vol. 54, №. 1. P. 3-8.
6. Kallassy A., Calendrier E., Bouhsina N., Fusellier M. Vertebral Heart Scale for the Brittany Spaniel: Breed-Specific Range and Its Correlation with Heart Disease Assessed by Clinical and Echocardiographic Findings. *Veterinary Sciences*. 2021. Vol. 8, №. 12. P. 300.
7. Lord P. F., Hansson K., Carnabuci C., Kvart C., Häggström J. Radiographic heart size and its rate of increase as tests for onset of congestive heart failure in Cavalier King Charles spaniels with mitral valve regurgitation. *JVIM*. 2011. Vol. 25, №. 6. P. 1312-1319.
8. Mostafa A. A., Peper K. E., & Berry C. R. Use of cardiac sphericity index and manubrium heart scores to assess radiographic cardiac silhouettes in large-and small-breed dogs with and

without cardiac disease. *Journal of the American Veterinary Medical Association*. 2020. Vol. 256, №. 8.P. 288–896.

9. Wiegel P. S., Mach R., Nolte I., Freise F., Levicar C., Merhof K., & Bach, J. P. Breed-specific values for vertebral heart score (VHS), vertebral left atrial size (VLAS), and radiographic left atrial dimension (RLAD) in pugs without cardiac disease, and their relationship to Brachycephalic Obstructive Airway Syndrome (BOAS). *PLoS one*. 2022. Vol.17, №. 9. e0274085.

УДК 636.4.089:616-008.9(477.75)

Зосіменко Є. Л. здобувач вищої освіти ступеня магістр

Семьонов О. В. кандидат ветеринарних наук, доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна

e-mail: semonov.o.v@dsau.dp.ua

ЛКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАХОДИ ЗА ПОРУШЕННЯ ФОСФОРНО-КАЛЬЦІЄВОГО ОБМІНУ У СВИНЕЙ

Вступ. На даний час така галузь тваринництва як свинарство займає стратегічно важливе місце в Україні та інших державах світу. Підвищення продуктивності свиноматок, стан здоров'я отриманих поросят можливе лише за умови фізіологічних умов годівлі й утримання тварин. З метою дотримання сучасних стандартів стосовно кількості народжених поросят, їх живої ваги та збереженості, в промислових господарствах свиноматок утримують на раціонах що містять високий рівень концентрованих кормів зі збалансованою кількістю зернових компонентів. Для поліпшення засвоюваності таких сухих кормів їх згодують у гранульованих формах, що містять необхідну кількість мікро- та макроелементів, ферменти амілолітичної та целюлозолітичної дії, вітаміни, незамінні амінокислоти.

Білкові, вітамінні та мінеральні добавки повинні відповідати принципу селективності, тобто необхідно мати уяву про конкретний біогеохімічний регіон та провінцію, щоб в подальшому мати змогу корегування фактичного хімічного складу кормів саме для цього регіону, відповідно до генотипу свиноматок, напряму їх продуктивності, породних особливостей.

Згідно статистичних даних, порушення обміну речовин, що спричинені дефіцитом або дисбалансом за основними мікро- та макроелементами, вітамінами, складають більшість незаразних захворювань на сучасних свинофермах. Особливістю цих порушень є прихований перебіг, відсутність ранніх характерних клінічних симптомів.

Серед патологій що спричинені порушеннями мінерального обміну, аліментарна остеодистрофія маткового поголів'я займає провідне місце, завдає значний економічний збиток свиногосподарствам.

Профілактичні заходи за порушень обміну речовин включають обов'язкове проведення диспансеризації, за результатами якої використовують вітамінні, ферментних препарати, добавки, що містять мікро- та макроелементи.

Мета роботи. Метою нашої роботи було визначити клінічний стан, провести біохімічне дослідження сироватки крові свиноматок та отриманих від них поросят, вдосконалити профілактичну терапію за аліментарної остеодистрофії у свиноматок із використанням комплексних ферментних та білково-вітамінно-мінеральних добавок в умовах господарства.

Для цього було необхідно виявити причини виникнення аліментарної остеодистрофії, встановити симптоматику, провести біохімічне дослідження сироватки крові від свиноматок, проаналізувати кількість та ступінь збереженості молодняку, отриманого від цих свиноматок. Вдосконалити та провести виробничі випробування схеми профілактики, з подальшою економічною оцінкою доцільності застосування БВМД в раціонах свиноматок.

УДК 619
ББК 48
С 91

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ ТВАРИН

*Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції,
присвяченої 65-річчю з дня народження професора П. І. Локеса*

19–20 жовтня 2023 року

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

*ДМИТРЕНКО Н. І., КАНІВЕЦЬ Н. С., КРАВЧЕНКО С. О., СУПРУНЕНКО К. В.,
КОРЧАН М. І., КАРИШЕВА Л. П., ЗАРИЦЬКИЙ С. М., БУРДА Т. Л.*

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА ВИПУСК

Н. С. КАНІВЕЦЬ

Комп'ютерна верстка – Н. С. Канівець

Е-видання

ПДАУ

Факультет ветеринарної медицини,
кафедра терапії імені професора П. І. Локеса

вул. Сковороди, 1/3

36003 Полтава, Україна

Офіційний сайт – <https://www.pdau.edu.ua>

© Полтавський державний
аграрний університет, 2023